

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

BRUNARY

NA LATA 2013-2022

SPIS TREŚCI:

I.	ZAŁOŻENIA PLANU.....	3
II.	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI.....	4
2.1	Położenie.....	4
2.2	Zarys historii.....	6
2.3	Demografia	10
3.4	Charakterystyka miejscowości	10
III.	INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI.....	11
3.1	Zasoby przyrodnicze.....	11
3.2	Środowisko kulturowe.....	12
3.3	Rolnictwo i gospodarka.....	26
3.4	Kapitał ludzki i społeczny.....	27
IV.	MOCNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI.....	28
V.	ANALIZA MIEJSCOWOŚCI BRUNARY.....	29
VI.	PROGRAM ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....	32
VII.	OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ.....	32
7.1	Budowa chodnika w Brunarach.....	32
7.2	Wyznaczenie nowych i modernizacja istniejących szlaków turystycznych.....	39
7.3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.....	39
7.4	Promocja szlaków turystycznych.....	40
7.5	Imprezy kulturalne i sportowe.....	41
VIII.	Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	42

I. ZAŁOŻENIA PLANU

Założenia Planu Odnowy Miejscowości Brunary jest podejmowanie zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących miejscową ludność, zaspakajających ich potrzeby społeczne, zwiększających atrakcyjność miejscowości.

Przyjęcie konkretnych zadań i kolejność ich realizacji wynika z nakreślonych przez mieszkańców obszarów potrzeb o znaczeniu priorytetowym dla poprawy jakości życia i inwentaryzacji zasobów miejscowości, identyfikacji oczekiwań mieszkańców dotyczących przyszłości mieszkańców i miejscowości.

Plan jest spójny z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Oś 3 *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej*, działanie *Odnowa i rozwój wsi* oraz dokumentami strategicznymi gminy i województwa.

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

II. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI I RYS HISTORYCZNY MIEJSCOWOŚCI

2.1 POŁOŻENIE

Brunary jest jedną z 20 wsi wchodzących w skład gminy Uście Gorlickie w powiecie gorlickim województwa małopolskiego. Brunary położone są nad rzeką Białą w szerokiej dolinie otoczonej od zachodu stokami Sołtysiego Wierchu (607 m) i Kiczery Wielkiej (694 m). Na północy wsi wznosi się Mała Kiczarka (545 m), od zachodu stoki Taniej Góry (576 m) i pasma Suchej Homoli.

Brunary na mapie Województwa Małopolskiego

2.2 ZARYS HISTORII

Obecna wieś Brunary, to dawne Brunary Wyżne i Brunary Niżne. O jej dużym znaczeniu może świadczyć to że przez jakiś czas wymieniano miejscowość jako Miasto Bronary Niżne. Od początku XVII wieku do końca XIX w tworzyły Brunary dwie samodzielne wsie, wymieniane jako Bronary Wyższe i Bronary Niższe. Obecnie są to dzielnice jednego obiektu administracyjnego. Ponadto w skład miejscowości wchodzi także dawna wieś Jaskowa. Brunary dzielą się także na kilka przysiółków takich jak Dolina, Nad Sychłą i Wierszki. Brunary słynęły z hodowli wołów. Podstawą w hodowli i w pracy na roli była w gospodarce Biskupszczyzny hodowla bydła wielkiego. Przewagę stanowiły woły. Zazwyczaj łemkowie kupowali wiosną młode woły, którymi wykonywali prace rolne i leśne, a następnie podtuczone sprzedawali jesienią na targach w podgórskich miastach. Przybywali po nie kupcy. Stada wołów, liczące po paręset sztuk pędzono następnie do Austrii i Prus. Gdy dotarli na te tereny linie kolejowe, wożono stada koleją.

Szczególnym powodzeniem cieszyły się węgierskie, siwe długorogie „sejky”. Przed I wojną światową, kiedy granica polityczna między Galicją a Węgrami nie stanowiła bariery rozdzielającej mieszkańców obu stron Karpat, Łemkowie, a w szczególności „Biskupiny”, tak intensywnie drążyli rynek wykupując woły w Bardejowie i innych okolicznych miastach, że władze węgierskie zmuszone były wydać specjalne zarządzenie utrudniające nabywanie wołów przybyłym z Galicji.

Pod koniec XIX w (ok. 1880 r.) Brunary były już czasem uważane za jedną miejscowość, a określano je jako Brunary *niższe* i *wyższe*. Powierzchnia całej wsi wynosiła 2025 morgów, w tym 1246 morgów było ziemią orną. Glebę określano jako „owsianą”. Obszar dworski, wcześniej „państwa muszyńskiego”, był własnością funduszu religijnego (austriackiego). Znajdowało się wówczas w Brunarach 118 domów w których żyło 689 mieszkańców narodowości ruskiej. Dawny obszar dworski był w tym czasie

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

własnością austriackiego funduszu religijnego. Działała tu także jednoklasowa szkoła ludowa.

W 1908 roku zamieszkiwało Brunary Niżne i Wyżne 828 grekokatolików, 25 rzymskich katolików (Polaków) i 35 Żydów. 260 osób przebywało na emigracji w Ameryce.

W czasie I wojny światowej, w 1914 roku, władze austriackie aresztowały 5 mieszkańców Brunar Wyżnych. Trzech z nich trafiło do obozu w Thalerhofie k. Grazu w Austrii, natomiast dwóch do więzienia w Nowym Sączu. Tam wyrokiem sądu wojennego w dniu 28 września 1914 r., w myśl ówczesnie obowiązującego kodeksu karnego za zdradę stanu (jak podano w uzasadnieniu), na karę śmierci zostali skazani grekokatolicki proboszcz w Brunarach Piotr Sandowicz (56 lat), oraz jego syn, Antoni Sandowicz (27 lat) mieszkaniec Brunar, słuchacz Akademii wydziału filozoficznego Uniwersytetu Lwowskiego. Wyrok przez rozstrzelanie został wykonany 28 września 1914 r. w Nowym Sączu.

Przy zabudowaniach Brunary Niżne nr 1, jeszcze w latach 90. XX w. znajdowały się fundamenty tartaku, dawnej posiadłości Szłapaków (Śłapaków), dziadków byłego premiera Józefa Cyrankiewicza. Tartak wkrótce po I wojnie światowej został zlicytowany i rozebrany.

Jeszcze w czasach austriackich planowano przeprowadzić przez Brunary linię kolejową. Rozpoczętą budowę przerwała I wojna światowa. Już przed I wojną światową rząd austriacki planował przeprowadzić komasację w mającej największe rozdrobnienie gruntów Galicji. Powrócono do niej w okresie międzywojennym, wkładając ogromny wysiłek w przełamanie oporu ludności i przekonując o korzyściach z niej płynących. W Brunarach na zebraniu gminnym wszyscy wnieśli sprzeciw przed rozpoczęciem robót komasacyjnych, a ludność uważała te prace za prawdziwy „dopust Boży na wieś”. Po jej przeprowadzeniu tylko jeden gospodarz był niezadowolony . W 1931 roku powierzchnia wynosiła: Brunar Niżnych 6.86 km², Brunar

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Wyżnych 5.54 km² (razem 12.40 km²). W okresie międzywojennym oprócz Łemków, Polaków i Żydów, mieszkali tu Cyganie, którzy prowadzili kuźnię.

Ciężko doświadczone zostały Brunary w okresie II wojny światowej. W czasie wojny światowej po wkroczeniu Niemców do Brunar, w „Niżnej” szkole utworzyli posterunek, natomiast koło cerkwi gestapo. Żydzi zostali wywiezieni. Przed wyzwoleniem Niemcy zaminowali drewniany most koło cerkwi (obecnie już nie istnieje, zbudowano nowy, betonowy), przy drodze do Grybowa. Do eksplozji jednak nie doszło gdyż jeden z mieszkańców przecinał przewody. W 1945 roku pojawili się we wsi radzieccy agitatorzy, którzy namawiali do wyjazdu na tereny byłego Związku Radzieckiego. Towarzyszyli im ubrani po cywilnemu Polacy, którzy po cichu odradzali. Zdecydowało się wyjechać 5 lub 6 rodzin.

W 1947 roku w ramach akcji „Wisła”, w dniach 26 – 30 czerwca wywieziono z Brunar Wyżnych 128 osób. Do deportacji przewidzianych było jeszcze 36 osób. We Wyżnej części wsi została jedna rodzina polsko – łemkowska. W dniach 26 – 30 czerwca wywieziono z Brunar Niżnych 395 osób. Do deportacji przewidzianych było jeszcze 45 osób, natomiast pozostało we wsi 36 Polaków. Do wsi przybyli osadnicy z okolic Limanowej i Bobowej.

W 1975 roku mieszkało w Brunarach około 770 mieszkańców, a w 1990 r. było 110 gospodarstw i 850 mieszkańców. W 2005 roku było tu 854 stałych mieszkańców, oraz 11 osób zameldowanych czasowo.

Brunary łączone są z byłym, wieloletnim premierem, Józefem Cyrankiewiczem. Jego rodzina była właścicielami ziemskimi i posiadała kilka tartaków. Pracował u nich Albin Szlapak (dziadek po kądzieli premiera Józefa Cyrankiewicza), który także sobie wybudował tartak koło domu w Brunarach Niżnych. Ponadto był on właścicielem tartaku we Florynce. Obrabiał w nich drewno kupowane przede wszystkim w lasach „księżych” należących do cerkwi. Dobrze wspominali go okoliczni mieszkańcy, był m.in. jednym z głównych fundatorów i inicjatorów budowy nowej cerkwi w Czyrnej w 1892 r. W okresie gdy wiodło mu się nie najlepiej, czego powodem było m.in. liczne

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

potomstwo i zaczął biednieć, w Brunarach pojawił się Cyrankiewicz, ojciec Józefa. Był wówczas jeszcze studentem (później został inżynierem, działaczem endecji, autorem przewodnika po cmentarzu rakowieckim w Krakowie), a do Brunar przyjechał na wakacje ze swoją ciotką. Zakochał się w córce Szlapaka Reginie, i poprosił o jej rękę. Dziewczyna nie chciała się zgodzić, gdyż była zakochana w synu leśniczego. Jednakże pod wpływem namowy swego brata, Regina zmieniła zdanie i odbyły się zaręczyny. W prezencie dostała złoty zegarek, złoty pierścionek i złote kolczyki. Jednakże po jakimś czasie wyrzuty sumienia spowodowały, że załamała się, oddała prezenty i uciekła z matką do siostry do Lwowa. Po kolejnych namowach wróciła i odbył się ślub. Młodzi małżonkowie zamieszkali w Krakowie, gdzie wybudowali sobie dom z drewna dostarczonego przez ojca pani młodej Szlapaka. Według legend to tu w Brunarach w 1911 roku miał urodzić się Józef Cyrankiewicz. Fakt ten miał zostać później ukryty, i według oficjalnych danych urodził się w kwietniu tego roku w Tarnowie.

Po I wojnie światowej do Brunar nie powrócił tu już ojciec Reginy, Szlapak, który zamieszkał pod Wrocławiem. Tartak pozostawił służbie, który został jednak za długi zajęty przez komornika i zlicytowany.

Natomiast Józef Cyrankiewicz, działacz PPS w Krakowie, więzień Oświęcimia i Mauthausen, długoletni premier w PRL (1947-52 i 1954 – 70), miał zawsze sentyment do tych stron. Wspomógł przyznaną dotacją budowę szkoły w Brunarach i remont szkoły w Śnietnicy, budowę drogi bitej do Śnietnicy, oraz rozwój tartaków we Florynce i Grybowie.¹

¹ Za A. Piecuch *W Dolinie Rzeki Białej*, Drukarnia Apla, 2010.

2.3 DEMOGRAFIA

W 2012 roku Brunary liczyły 63 mieszkańców, co stanowi 12,75 % mieszkańców gminy.²

2.4 CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Źródłem utrzymania rodzin są:

- praca w usługach
- renty i emerytury
- pomoc z OPS

Brunary położone są w Gminie o dużym bezrobociu, wskaźnik bezrobocia na wynosi 12,5 %.

Tutaj znajdują się: Zespół Szkół w skład, którego wchodzi: szkoła podstawowa, gimnazjum oraz przedszkole, świetlica wiejska oraz sklepy spożywczo-przemysłowe.

III. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

Inwentaryzacja zasobów służy ujęciu stanu rzeczywistego miejscowości, określeniu jego kondycji i możliwości wykorzystania na rzecz rozwoju. Zdiagnozowana sytuacja pozwoli ustalić zasoby wyróżniające miejscowość Brunary i rozpoznać potencjał jakim dysponuje.

3.1 ZASOBY PRZYRODNICZE

Brunary położone są nad rzeką Białą w szerokiej dolinie otoczonej od zachodu stokami Sołtysiego Wierchu (607 m) i Kiczery Wielkiej (694 m). Na północy wsi wznosi się Mała Kiczarka (545 m), od zachodu stoki Taniej Góry (576 m) i pasma Suchej Homoli. Lasy, nadają miejscowości szczególnego piękna. Są to lasy mieszane na siedlisku lasu górskiego o dominującym składzie gatunkowym jodłowo – bukowym z domieszką modrzewia, sosny,

² Dane USC Uście Gorlickie na dzień 31.12.2012

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

jawora, świerka i jesionu. Drzewostany sosnowe w większości zostały wprowadzone sztucznie na dawnych gruntach porolnych. Są one przebudowane do drzewostanów zgodnych z siedliskiem, a więc jodłowo - bukowych.

Wśród zbiorowisk leśnych należy wymienić wschodniokarpacki zespół buczyny z kostrzewą górką, wilgotny podzespół źródliskowy z miesięcznicą trwałą oraz bardzo rzadki w Karpatach zespół jaworzyny górskiej z języcznikiem zwyczajnym. Duże walory krajobrazowe i przyrodnicze posiadają też stare ponad 120 letnie buczyny przygrzbietowe na górze Lackowa. Lasy pełnią funkcje wodochronne i glebochronne.

Siedlisko lasu górkowego należy do bogatych siedlisk, dlatego występują tu różnorodne rośliny runa w tym wiele gatunków rzadkich jak: omieg górski, modrzyk górski, ciemniżnica zielona, oraz dziewięciśń bezłodygowy. Ochroną gatunkową objęte są występujące tu: goryczka krzyżowa, bluszcz, storczyki, gnieźnik leśny, wawrzynek wilczełyko, podkolan biały, lilia złotogłów.

Na obszarze Beskidu Niskiego, który stanowi łącznik między fauną i florą Karpat Wschodnich i Zachodnich wykształciła się bogata fauna obfitująca w gatunki puszczańskie. Duże kompleksy leśne dają możliwość bytowania i rozmnażanie się zwierzętom roślinożernym i drapieżnym. Występują tutaj jelenie, dziki, sarny, pojawia się przechodnio łoś, widoczny jest borsuk oraz wydra.

Wśród drapieżników dominującym jest wilk. Występuje również lis, ryś, czasami żbik. Przechodnio pokazuje się nawet niedźwiedź brunatny. Wśród ptaków spotyka się liczne drapieżniki jak: orlik krzykliwy, myszołowy, jastrzębie, puchacze, pszczołojady. Z ptaków chronionych czarny bocian. Występuje tu cała gama ptaków śpiewających leśnych i polnych. Bogato reprezentowane są gady i płazy. Niezwykle bogaty świat owadów stanowią chrząszcze i motyle. Z rzadkich owadów chronionych występuje nadobnica alpejska i niepylak mnemoroza.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Bogactwo i możliwości swobodnej obserwacji ptaków drapieżnych i innych zwierząt w naturalnym środowisku przyrodniczym stanowi atrakcję w skali europejskiej.

3.2 ŚRODOWISKO KULTUROWE

Najcenniejszym zabytkiem Brunar jest cerkiew. Po drugiej stronie szosy na stoku usytuowany jest cmentarz, na którym znajduje się jedynie kilka starych nagrobków – krzyży, które pochodzą z przełomu XIX i XX wieku. Ponadto we wsi znajduje się cztery stare krzyże żeliwne na kamiennych cokołach, z których trzy zostały wzniesione w II połowie XIX stulecia, oraz zabytkowa kapliczka.

We wsi zachowały się nieliczne stare polemkowskie chyże. Jeszcze 20 lat temu takie obiekty znajdowały się: Brunary Niżne 1,3,12,15 oraz Brunary Wyżne 11. Najstarsza z nich (Brunary Niżne 12) została wzniesiona w 1897 roku. Przy zabudowaniach w Brunarach Niżnych nr 1, pozostał fragment tartaku, dawnej posiadłości Ślapaków (Szlapaków), dziadków byłego premiera Józefa Cyrankiewicza.

3.2.1 Kościół rzymskokatolicki p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, dawniej cerkiew p.w. św. Michała Archaniola.

Według przekazów, rzymsko-katolicka parafia miała zostać pierwotnie erygowana w Brunarach już w czacie założenia wsi w XIV w., a przestała istnieć w XV w. W świetle ostatnich badań dotyczących czasu powstania niektórych miejscowości w dolinie rzeki Białej, nasuwają się wątpliwości związane z datą powstania Brunar. Tego typu wątpliwości nasuwają się także co do okresu powołania tu parafii. Nie wykluczone jednak, że parafia rzymskokatolicka została powołana w Jaskowej (obecnie przysiółek Brunar), założonej na prawie niemieckim w 1343 r. pod pierwotnie brzmiącą nazwą Nowa Wola Królowa. Tym bardziej że przywilej jej lokacji od króla Kazimierza

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Wielkiego otrzymali Polacy Mikołaj i Piotr synowie Henryka, a założona została zapewne na prawie niemieckim.

Według niepewnych informacji parafia greckokatolicka z patronem św. Michałem Archaniołem była erygowana w Brunarach Wyżnych przez biskupa M. Szyszkowskiego jeszcze przed 1575 rokiem (? chodzi zapewne o parafię obrządku wschodniego, gdyż Unię Brzeską zawarto w 1596 r.). Według innych danych, miało to nastąpić nieco później, i Brunary Wyżne zostały siedzibą parafii greckokatolickiej erygowanej po 1616 roku. W 1641 roku biskup Jan Zadzik przyłączył do parafii w Brunarach popostwo w sąsiedniej wsi Czarna wraz z cerkwią p.w. św. Demetriusza, oraz popostwo w Piorunce. W skład tej parafii wchodziły ponadto Brunary Niżne i Jaskowa.

W 1690 roku został na życzenie przemyskiego biskupa unickiego Jana Małachowskiego wystawiony w Brunarach dokument znajdujący się w dawnych aktach parafialnych Banicy. Świadczy on o tym, że biskup poświęciwszy nowo zbudowaną cerkiew w Banicy, wizytował także inne, położone w górach parafie. Podpisane przez biskupa pismo, napisane zostało po polsku z łacińskimi wtrętami. Biskup zajął się wówczas sporem pomiędzy parochem Ignacym Banickim a Janem, synem sołtysa banickiego Adama.

W 1701 roku parafia (episkopat greckokatolicki), uzyskała od Stolicy Apostolskiej nazwę:

"Parafia w Brunarach Wyżnych Najświętsza Maryja Panna Nieustającej Pomocy"- wezwanie św. Michała Archanioła. W dokumentach zachowało się kilka nazwisk dawnych proboszczów Brunar. Jednym z nich był O. Piotr Sandowicz, który funkcję tę sprawował przez 20 lat, do czasu swej tragicznej śmierci w 1917 roku. Został wówczas wyrokiem austriackiego sądu wojennego wraz ze swym synem Antonim rozstrzelany. Po nim parochem był ks. Piotr Luczenka (1917-1924), od marca 1924 – 1931 O. Ignacy Chałuszka (Gałuszka), od 22 września 1931 – 1932 O. Wasyl Chrobak. Od 8 XII 1932 do wybuchu wojny 1 IX 1939, a następnie do śmierci proboszczem

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

w Brunarach był paroch Antoni Podhorecki, pochowany obok świątyni (obiekt nr 60 – 9)

Rzymskokatolicka parafia w Brunarach p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny została powtórnie erygowana w 1951 r. przez diecezjalnego biskupa tarnowskiego Jana Stepa (profesora Uniwersytetu Lwowskiego, od 1945 rektora lwowskiego seminarium duchownego, biskupa tarnowskiego w latach 1946-1959). Parafia skupia obecnie cztery, dawne samodzielne wioski: Brunary Wyżne, Brunary Niżne, Jazskową (jaśkową) i

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Czarną. Trzy pierwsze miejscowości są częścią obecnych Brunar, natomiast Czarna nadal jest samodzielną wioską. Ważną uroczystością religijną był obchodzony 8 sierpnia odpust na Święto Spasa, czyli Przeobrażenia. Z danych dotyczących powoływania we wsi parafii nasuwa się wniosek, że cerkiew w Brunarach musiała być zbudowana dość wcześnie. Uważa się że pierwsza cerkiew była wzniesiona przed 1526 rokiem. W 1653 roku zbudowano nową cerkiew w miejscu poprzedniej. Natomiast w XVIII wieku na jej miejscu wzniesiono kolejną świątynię. W latach 1830 - 31 została ona rozbudowana, i obecnie jest jedną z największych cerkwi zbudowanych w stylu łemkowskim. Przeprowadzona przebudowa polegała m.in. na połączeniu nawy z prezbiterium i przesunięciu ikonostasu pod wschodnią ścianę. W ten sposób uzyskano znacznie większą przestrzeń dla wiernych. Następnie dobudowano do niej nieco węższe, trójbocznie zamknięte nowe prezbiterium, w którego zakończeniu znajduje się zakrystia.

Z tego też czasu pochodzi kruchta i stropy wewnątrz. Przebudowując świątynię, przykryto oba jej człony wspólnym dachem. Dach nad obecną nawą jest namiotowy, wysunięty szerokim okapem wokół węższych części dawnego prezbiterium.

W latach 1984 – 1989 w czasie gdy rzymskokatolickim proboszczem w Brunarach był ks. Stanisław Cebula, przeprowadzony został gruntowny remont świątyni. Pod całym budynkiem wymieniony został fundament oraz spróchniałe belki konstrukcyjne ścian i wieży. Na zewnątrz wymieniono cały szalunek ścian oraz całe gontowe poszycie dachowe wraz z okuciami hełmów i wież. Przeprowadzono także dezynsekcję i odgrzybianie ścian. W 1999 roku zostały wymienione okna, bez naruszenia konstrukcji starych okien.

R. Brykowski budynek cerkwi w Brunarach Wyżnych, zalicza do typu północno- zachodniego, wariantu młodszego. Od zachodu wznosi się słupowo-ramowa wieża o pochyłych ścianach, której słupy nośne ujmują babiniec. W dolnej części otoczona jest tzw. „zachatą”. W górnej części wieży znajduje się izbica, z umieszczonymi na bocznych ścianach niewielkimi

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

otworami wentylacyjnymi Nakryta jest namiotowym daszkiem z wywiniętym półkoliście gzymsem. Hełm wieży jest analogiczny jak nad nawą i prezbiterium, pokryty blachą.

Nawa i prezbiterium cerkwi nakryte są namiotowymi, łamanymi uskokowo, drewnianymi dachami. Nad wschodnią częścią babińca dach jest dwuspadowy, natomiast nad prezbiterium od strony wschodniej jest kilkupołaciowy, dostosowany do rzutu przyziemia. Dachy zwieńczone są cebulastymi hełmami z pozornymi, ośmiobocznymi latarniami, z wystającymi przed lica daszkami okapowymi. Na namiotowych daszkach wszystkich pozornych latarni, umieszczone są niewielkie, baniaste kopułki zwieńczone ażurowymi, metalowymi, greckimi krzyżami nad sierpami księżyca. Końce ramion krzyży zakończone są w formie stylizowanych trójliści, a na ich końcach umieszczone zostały symboliczne gwiazdki, po trzy na każdym końcu. Z miejsca skrzyżowań ramion wychodzą zakończone gwiazdkami promienie. Wnętrze oświetlają półkoliście zwieńczone okna z niewielkimi daszkami okapowymi.

W 1831 r. świątynia oraz teren wokół niej został ogrodzony wykonanym z polnych i ciosanych kamieni ładnym, stylowym murkiem z bramkami.

We wnętrzu znajduje się barokowy ikonostas z XVIII wieku, który został przekształcony podczas prowadzonego remontu świątyni w 1831 r. W związku z tym że został on wówczas przemalowany, to podczas przeprowadzonych w ostatnich latach prac konserwatorskich, ikonom przywrócono ich pierwotny wygląd.

Pełne, jednoskrzydłowe północne i południowe Diakońskie Wrota, są usytuowane symetrycznie na bokach ikonostasu. Umieszczone zostały na nich obrazy dwóch kapłanów Starego Testamentu którzy zapowiadali bezkrwawą ofiarę Chrystusa. Na południowych znajduje się Aaron, a na północnych Melchizedek. Przedstawienia arcykapłanów na diakońskich wrotach, spotyka się zwykle w starszych ikonostasach.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Aaron początkowo był prorokiem który wypowiadał się w imieniu Mojżesza. Następnie został ustanowiony arcykapłanem. Na jego piersi zawieszony jest pektorał, który ma postać prostokątnej koperty. Na powierzchni pektorału widoczne jest 12 szlachetnych kamieni, reprezentujących symbolicznie 12 pokoleń Izraela. Wewnątrz pektorału arcykapłan miał umieszczony Urim i Tummim (w tłum. „Światło i Doskonałość”), w Starym Testamencie Święte Losy, które zastępowały Izraelitom wyrocznie pogan.

Na ażurowych Wrotach Królewskich w świątyni w Brunarach, znajdują się cztery medaliony z przedstawieniami św. Łukasza, św. Mateusza, św. Marka i św. Jana z atrybutami. Medaliony z ujętymi w półpostaciach ewangelistami oplecione są ażurowo opracowanym, stylizowanym ornamentem roślinnym. Ponad nimi umieszczona została rzadko obecnie spotykana w ikonostasach ikona przedstawiająca twarz Jezusa o nazwie Mandylion. Okolona zarostem twarz Chrystusa ma wyraz szlachetny, jego oczy są otwarte, a w dół spływają długie włosy.

Mandylion jest cudownym odbiciem na chuście twarzy Chrystusa (arabskie słowo *mandylion*, to po grecku chusta). Wizerunek „nie ludzką ręką uczyniony” powstawał w oparciu o apokryficzną historię cudownego uzdrowienia z trądu panującego od 13 do 50 roku naszej ery króla Edessy Abgara V (Edessa dawniej miasto w Syrii, obecnie nosi nazwę Urfa i położone jest w południowej Turcji). Mandylion jest wyobrażeniem dogmatu Wcielenia Boga. Chrystus przed udaniem się na śmierć krzyżową pozostawił na pamiątkę cudowne odbicie swojej twarzy, która w ikonie nabiera mocy sakramentalnej.

Legenda mówi że król Abgar napisał list do Chrystusa z prośbą o uzdrowienie z ciężkiej choroby. Według innej wersji przekazu, Chrystus miał wysłać do Jerozolimy, do Chrystusa posłańca z prośbą o uleczenie. Zbawiciel odpowiedział, że najpierw musi dopełnić się Jego własne przeznaczenie i śmierć, jednakże po Wniebowstąpieniu pośle do Abgara jednego ze swych uczniów. Był nim Tadeusz, jeden z siedemdziesięciu uczniów Chrystusa,

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

który wysłany został do króla Abgara przez apostoła Tomasza. Tadeusz przywiózł ze sobą Mandylion – prawdziwy wizerunek twarzy Jezusa, który w cudowny sposób powstał na chuście w chwili, gdy ten przyłożył ją do twarzy. Na widok Mandylionu król Abgar ozdrowiał.

Według jeszcze innej wersji, król Abgar wysłał do Jezusa malarza. Gdy ten pomimo wielu prób nie zdołał namalować portretu, wówczas Chrystus „wziął chustkę Inianą i przyłożył ją do twarzy, a wówczas na chuście odbiło się oblicze Jezusa takie, jakim ono było w rzeczywistości”. Zaniesiona przez posła, a według innej wersji przez apostoła Tadeusza do Edessy chusta, przywróciła Abgarowi zdrowie.

Po cudzie tym wielu obywateli Edessy przyjęło chrześcijaństwo. Zgodnie z panującym tam zwyczajem, na glinianej płycie wykonano płaskorzeźbioną kopię Mandylionu, którą wmurowano nad bramą miasta o nazwie Brama Kappe. Jednakże gdy władzę w 57 roku przejął młodszy syna Abgara i nastąpiły prześladowania chrześcijan, oryginalna chusta - relikwia została ukryta we wnęce powstałej po wykuciu kopi jaką była gliniana płyta z płaskorzeźbą. We wnęce tej schowano również płaskorzeźbę. O relikwii i miejscu jej ukrycia zapomniano, jednakże ponownie zostały odkryte podczas rekonstrukcji murów miejskich jakie prowadzono w 525 r. W kilka lat później Mandylion został użyty jako święty talizman, i dopomógł w odparciu ataku wojsk perskich. Niebawem pojawiły się też kopie oblicza, a płaskorzeźby na płycie zwane Keramionem przekazano do Hierapolis.

W celu właściwego i godnego przechowywania tej najcenniejszej relikwii, wzniesiono w Edessie wspaniałą świątynię Hagia Sophia. Jednakże w 944 roku w wyniku przemyślnej kampanii wojennej Mandylion został zabrany z Edessy do Konstantynopola, gdzie ustanowiono wówczas na dzień 16 sierpnia święto związane z tą relikwią. Jednak oryginał Mandylionu zaginął po zdobyciu tego miasta w 1204 r. lub w 1362 roku.

Uważany za ikonę ikon Mandylion z Prawdziwym Obliczem Chrystusa, jest wyobrażeniem dogmatu Wcielenia Boga. Otoczone kultem rysy ludzkiej

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

twarży Chrystusa wyrażają Boską Osobę Syna Bożego. Pozostawione na pamiątkę przed udaniem się na śmierć krzyżową cudowne odbicie twarzy, nabiera w ikonie mocy sakramentalnej. Na uwagę zasługuje zbieżność kształtu głowy, rysów twarzy, włosów i brody najstarszych ikonowych wizerunków Chrystusa wykonanych w VI stuleciu, z obliczem Całunu Turyńskiego i ikonami powstającymi po XII w.

Pod rzędem ikon namiestnych cerkwi w Brunarach, znajduje się rząd predell. Pod ikoną patronalną przedstawiającą św. Michała Archanioła, umieszczona została ikona „Chrystus i Samarytanka”. Opisuje plastycznie wydarzenie znane z Ewangelii św. Jana (4, 5-7) „Przybył więc do miasteczka samarytańskiego zwanego Sychar (...) Było tam źródło Jakuba. Jezus zmęczony drogą siedział sobie przy studni (...) Nadeszła tam kobieta z Samarii, aby zaczerpnąć wody. Jezus rzekł do niej: „Daj Mi pić!”.

Umieszczanie ikony o takim temacie, wiąże się z poszerzaniem programu ikonostasów o nowe wątki ewangeliczne. Ten rzadko spotykany temat świadczy o świadomym, bardzo starannym doborze tekstów Ewangelii, do głównej idei ikonostasu jaką jest ukazanie historii zbawienia. Zaczerpnięta z Ewangelii św. Jana rozmowa Chrystusa z kobietą z Samarii, prowadzona przy studni, dotyczy kwestii zbawienia. Chrystus wypowiada tam słowa: „Każdy kto pije tę wodę znów będzie pragnął. Kto zaś będzie pił wodę którą Ja mu dam nie będzie pragnął na wieki, woda którą Ja mu dam stanie się źródłem wody wytryskującej ku życiu wiecznemu”.

W rzędzie predell Pod ikoną Chrystusa Pantokratora umieszczona jest ikona św. Olgi ze św. Włodzimierzem, pod Matką Bożą Hodegetrią jest „Ofiara Abrahama”, natomiast poniżej ikony św. Mikołaja umieszczeni są dwaj apostołowie słowian, patroni Europy św. Cyryl i św. Metody.

Rząd ikon świątecznych - prazdników został namalowany w XVIII w. Zwracają w nim uwagę ikony których inspiracja pochodzi z Kościoła katolickiego, którym jest m.in. Zmartwychwstanie z Chrystusem i z 3 żołnierzami. Zastępuje on Wschodni temat jakim jest Zstąpienia do Otchłani. Oba tematy wyrażają

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

dwa przeciwstawne, a zarazem komplementarne bieguny rozumienia i przeżywania tajemnicy paschalnej, wynikające z odmiennych założeń teologii i antropologii. Ciekawie przedstawione zostało Boże Narodzenie, gdzie zamiast trzech króli, pokłon składają zdejmując czapki z głów pastuszkowie.

Rząd modlitwy błagalnej Deesis został wykonany w XVIII w. Umieszczeni w nim zostali apostołowie, po dwóch na każdej z ikon. Nie wszyscy z nich mają atrybuty, dlatego trudno ich zidentyfikować. Jedynie św. Piotr jest z kluczami, św. Paweł z mieczem, oraz umieszczony po prawej stronie św. Bartłomiej który przez lewe ramie ma przewieszony fragment szat, czy też skórę z wizerunkiem ludzkiej głowy. Ikony apostołów wyróżnia od innych tego typu przedstawień w rzędzie Deesis to, że w tym ikonostasie postacie przedstawione są w ruchu, a nie statycznie. Na skrajnej prawej ikonie jeden z apostołów wręcz biegnie w kierunku tronu Chrystusa.

Ponad tronu Chrystusem w rzędzie Deesis, znajduje się Ukrzyżowanie. Na ramionach krzyża widoczne są cyryliczne inicjały IC XC, które są skrótem imienia Jezusa Chrystusa. Natomiast na dolnej poprzeczce krzyża umieszczony jest cyrylicą napis NIKA – Zwycięzca. Całe więc Ukrzyżowanie niesie przesłanie Chrystus Zwycięzca. Przestrzeń pomiędzy ramionami krzyża wypełniona jest ażurowo opracowanym ornamentem, który spełnia wyłącznie rolę dekoracyjną. Tego typu zdobienie pojawia się w sztuce cerkiewnej pod koniec XVII w., a częściej zaczyna występować w wieku XVIII. (fot ?)

W górnej części znajduje się oprawiony w ażurowe, bogate ramy rząd proroków w liczbie 12, po dwóch na każdej ikonie. Został namalowany w XVIII w. Zwraca uwagę umocowana poniżej stropu belka tęczowa, gdzie przed powiększeniem świątyni opierał się ikonostas.

W nawie ustawione są cztery ołtarze boczne. Umieszczenie we wnętrzu cerkwi ołtarzy bocznych, związane jest ze zwołanym przez metropolitę unickiego Leona Kiszkę w roku 1720 synodem w Zamościu. Synod ten

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

wyznaczył nowy kierunek latynizacji obrządku Wschodniego, co w Cerkwi greckokatolickiej przejawiało się m.in. upodobnieniem liturgii mszy świętej do łacińskiej. Wprowadzono też ołtarze boczne, których wcześniej nie było oraz zwyczaj odprawiania przy nich mszy.

Dwa z nich, barokowe ołtarze pochodzą z 2. połowy XVII w. natomiast kolejne dwa rokokowe, wykonany zostały zapewne w XVIII w.

Obok ikonostasu, przy południowej ścianie nawy, znajduje się boczny ołtarz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Święto Wniebowzięcia zostało przyjęte w VII wieku w Rzymie, i zajęło miejsce Zaśnięcia (koimesis gr. zaśnięcie) Matki Bożej które Kościoły wschodnie obchodziły od V wieku. Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny jest przedmiotem dogmatu Kościoła Katolickiego, ogłoszonego w 1950 roku przez papieża Piusa XII w konstytucji apostolskiej Najszczodroblwszy Bóg (*Munificentissimus Deus*). Wolutowo zamknięty szczyt nadstawy ołtarza oraz jego boki zdobione są roślinnymi motywami. Centralnie umieszczona na obrazie, przedstawiona w całej postaci Matka Boża, unoszona jest przez grupę aniołków – putto. Ubrana w bogate, zwiewne szaty Najświętsza Dziewica, ma na piersi złożone, przyciśnięte do ciała w geście modlitwy ręce (kompozycja ułożenia rąk jest analogiczna jak w chwili Zwiastowania). Jej odkrytą głowę otacza wieniec z gwiazd dwunastu, a białe stopy ma oparte na sierpnie księżyca. Półksiężyc staje się tu symbolem Bogurodzicy jako Królowej Niebios.

Drugim ołtarzem przy północnej ścianie nawy, jest ołtarz „Przemienienia Pańskiego”. Święto to ustanowione zostało na pamiątkę przemienienia Chrystusa na górze Tabor.

Piszą o tym wydarzeniu w Ewangeliach św. Łukasz, św. Marek i św. Mateusz (17, 1-8). Ten ostatni mówi o trzech dopuszczonych najbliższej do poznania tajemnicy mesjańskiej: „(...) Jezus wziął z sobą Piotra, Jakuba i brata jego Jana i zaprowadził ich na górę (...) Tam przemienił się wobec nich: twarz Jego zajaśniała jak słońce, odzienie zaś stało się białe jak światło. A oto im ukazali się Mojżesz i Elias, którzy rozmawiali z Nim. (...) z obłoku odezwał

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

się głos „To jest mój Syn umiłowany (...). Uczniowie, słysząc to, upadli i bardzo się zlekli.”

Przemienienie Pańskie, to jedno z wielkich świąt, które znane było i obchodzone już w IV wieku.

Zdobiona na bokach uszakami w postaci stylizowanych rokokowych motywów nadstawa ołtarzowa, ma w zwieńczeniu umieszczony ozdobny, trójlistny szczyt, w której znajduje się obraz „Ostatniej Wieczerzy”. Powyżej jest „Oko Opatrzności” w promienistej mandroli.

W centrum ołtarza znajduje się obraz z grupą postaci uczestniczących w „Przemienieniu Pańskim”. W centrum przedstawiony został w ujęciu całopostaciowym unoszący się na obłoku Chrystus, który ubrany jest w białe, spływające do ziemi szaty. Jego głowę otacza promienisty nimb. Prawą rękę Jezus ma lekko uniesioną do góry i wskazuje na płynące z nieba przesłanie, które otrzymuje stojący obok Mojżesz w postaci wypisanych przykazań na tablicach Dekalogu. Drugą postacią stojącą podobnie jak pozostałe na skłębionych obłokach, tu ustawioną nieco za Zbawicielem, jest prorok Elias. Elias został za życia wzięty do nieba na ognistym rydwanie. Obydwaj prorocy, zarówno reprezentujący umarłych Mojżesz, jak też reprezentujący żywych Elias dostąpili widzenia Boga, który objawił im się na górze Horeb. W dolnej części obrazu przedstawieni zostali apostołowie. Ich pozy i dramatyczne gesty, podkreślają wagę wydarzenia, którego byli świadkami na górze Tabor. Pośrodku leży na plecach lekko przerażony św. Jan, który prawą ręką stara się zasłonić oczy przed blaskiem światła. Z lewej strony zostało przedstawione rzadko spotykane na ikonach upozorowanie apostoła Jakuba, przedstawionego na klęczkach za złożonymi w modlitwie dłońmi. Po prawej stronie jest lekko odchylający się do tyłu św. Piotr, starający się podobnie jak leżący św. Jan zasłonić oczy.

Obraz Przemienienia Pańskiego znajduje się także na ścianie prezbiterium świątyni w Brunarach, a wezwanie takie nosi kościół w Stawiszy.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Przy północnej ścianie nawy znajduje się pochodzący z XVIII w. ołtarz Matki Bożej z Dzieciątkiem. W centralnym miejscu retabulum ołtarza, znajduje się oprawiony w bogate, solidne ramy, obraz Hodegetrii. Złote tło ikony pokryte jest zdobiącym je delikatnym ornamentem. Głowę Maryi otula czerwony maforion z trzema gwiazdami, jednej na czole i dwoma na ramionach. Gwiazdy te są symbolem Jej dziewictwa przed zrodzeniem Chrystusa, w trakcie jego narodzin i po urodzeniu. Bogate szaty Maryi zdobione są srebrną kajmą. Bogurodzica na lewym ręku trzyma Syna Bożego. Z obu twarzy emanuje szlachetność i spokój. W dolnej części obrazu umieszczona została niewielka, klęcząca postać. Może nią być fundator obrazu, Jan Kręcicki, którego nazwisko zostało także umieszczone w dolnej części ikony. Niezwykle bogato zakomponowane jest zwieńczenie ołtarza z rozbudowanym gzymsem oraz dużą, promienistą glorią. Na mensie ołtarza ustawione jest utrzymane w czarnych barwach tabernakulum, ze złotym kielichem eucharystycznym na przedzie. Jego boki flankowane są złożonymi kolumnami i uszakami.

Przy północnej ścianie nawy, obok ambony, ustawiony jest ołtarz Matki Bożej Bolesnej. Zwraca w nim pewna dysproporcja potężnej, przypominającej kapliczkę obudowy i mała stosunkowo ikona Piety (Boleść). Zdobione nadwieszenie ołtarza podtrzymywane jest przez flankujące go po bokach kolumny. Ich powierzchnie pokrywają wypukłorzeźby winnej latorośli. W jego centralnym miejscu znajduje się niewielkich rozmiarów prostokątna ikona przedstawiająca Pietę. Oplata ją ażurowo opracowany ornament z motywami winorośli. Na przedzie ustawione jest tabernakulum – kiwot, pochodzące z początków XVIII w. Na jego drzwiczkach znajduje się ikona „Chrystus w kielichu eucharystycznym” (tempera na desce). Takie przedstawienie Chrystusa wywodzi się z katolickich, zachodnich wzorców graficznych, które przenikały do malarstwa ikonowego ponad podziałami wyznaniowymi. Miało to związek z silnym oddziaływaniem sztuki baroku i dokonywanymi pod jego

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

wpływem przemianami wnętrza cerkiewnego, upodabniającymi je do kościołów rzymskokatolickich.

Pieta to typowo zachodni temat, nie stosowany w malarstwie ikonowym, bowiem nie znajdował miejsca w programie ikonostasu. Scena przedstawia Marię opłakującą Syna bezpośrednio po zdjęciu Jego ciała z krzyża. Temat Boleściwej Matki z martwym Chrystusem na kolanach, znany w sztuce zachodniej od XI w., trafił do malarstwa ikonowego dopiero w XVII w. Jest świadectwem i jednym z przykładów przeniesienia ikonografii zachodniej do sztuki cerkiewnej.

Przy północnej ścianie nawy, obok ołtarza Piety, stoi drewniana, ambona z XVIII wieku. Na powierzchniach ścian jej ośmiobocznego kosza, umieszczone zostały wizerunki Ojców i Nauczycieli Kościoła (Doktorów).

Na południowej ścianie nawy zawieszony jest ciekawy, pochodzący może nawet z XVII wieku obraz Matki Bożej Opieki. Jest to zachodnia wersja bardzo popularnego w cerkwi tematu Matki Bożej Blacherneńskiej (Welonu). Na Wschodzie kult płaszcza opiekuńczego i jego ikonografia wywodzi się z określonych wydarzeń, jakim było widzenie św. Andrzeja w Blachernach, śpiewem św. Romana Melodosa (szerzej patrz opis ikony w cerkwi w Izbach). Źródła zachodniej wersji tego tematu wynikły z ogólnoludzkiej potrzeby opieki i pomocy. Płaszcz opiekuńczy należy do bardzo starych symboli, a osłanianie kogoś płaszczem znaczyło branie za niego odpowiedzialności, opiekowanie się. W takiej właśnie zachodniej konwencji namalowany jest obraz ścienny w tej cerkwi.

Stojąca w centrum Matka Boża, osłania płaszczem duże rzesze garnących się do niej i pod jej opiekę ludzi. Grupa jest tak dużą, że niektórzy nie mieszczą się pod nim. Jej głowę otacza wieniec z gwiazd dwunastu, a ręce ma szeroko rozłożone na boki.

Na obrazie tym postacie nie są pogrupowane jak w tradycyjnym opracowaniu tego tematu, gdzie oddzielnie z jednej strony stoją postacie świeckie i lud, a oddzielnie osoby duchowne. W stojącej po lewej stronie grupie osób,

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

wyróżnia się jedynie jedna z nich, półnaga, bosa i unosząca się do góry. Jest to św. Andrzej Szalony który stara się pokazać stojącemu przed nim, w centrum, swojemu uczniowi Epifaniuszowi, nadprzyrodzone zjawisko ukazania się Matki Bożej w świątyni w Konstantynopolu. Drugą maleńką postacią obok Epifaniusza jest św. Roman Melodos, który także doświadczył cudu. Roman Piewca w świątyni Hagia Sophia w Konstantynopolu pełnił funkcję zakrystianina. W tym przypadku ubrany jest w ciemne szaty.

Po prawej stronie, na przedzie grupy ludzi, widzimy stojącego w środku króla, może nawet Jana III Sobieskiego, któremu towarzyszy dwóch dostojników kościelnych - władyków. Król ubrany jest w bogate szaty, na głowie ma koronę a w reku dzierży buławę. Za nimi przedstawione zostały postacie bogobojnych mnichów ze złożonymi w modlitwie dłońmi.

Umieszczanie na ikonach tego króla może mieć związek z ważnym w życiu chrześcijaństwa rokiem 1681 r., w którym król Jan III Sobieski wydał manifest dla wszystkich dóbr koronnych, w którym grunty cerkiewne, popowskie i służ kościelnych uwalniano od ciężarów Rzeczypospolitej i wszelkich innych. W 1683 roku, przed słynną odsieczą wiedeńską, papież Innocent XI ogłosił nadzwyczajny rok święty. We wszystkich świątyniach przez miesiąc trwały modlitwy o zwycięstwo króla w walce z Turkami i ratowanie świata chrześcijańskiego.

W prezbiterium ustawiony jest ołtarz główny, nad którym wznosi się delikatny, wsparty na utrzymanych w białych barwach, złożonym ozdobnie baldachim. Tabernakulum pokryte jest niewielkimi obrazami przedstawiającymi Chrystusa, Złożenie do Grobu, Trzy niewiasty u grobu.

Na ścianie prezbiterium zawieszony jest obraz Przemienienia Pańskiego. Przemienienie objawia Jezusa w Jego Boskiej chwale jako Syna Bożego.

Na wyposażeniu znajdują się ponadto drewniane świeczniki i drewniana chrzcielnica. We wnętrzu znajdują się też współczesne rzeźby św. Antoniego oraz współczesne obrazy Serce Jezusa, Jana Pawła II, Faustyny Kowalskiej, ks. Stanisława Cebuli i stacje Drogi Krzyżowej.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Całe wnętrze cerkwi, zarówno ściany jak i stropy pokrywa rokokowo – klasyczna, dekoracyjna polichromia o motywach architektonicznych, roślinnych, geometrycznych i religijnych. Utrzymana jest w błękitnej tonacji, a wykonana została w różnych okresach i w różnych stylach. Barokowym w XVIII w., a pewne jej fragmenty wykonano w XIX wieku.

Na ścianach w prezbiterium znajdują m. in. wpisane w wieniec krzyże greckie z nieco wydłużonym trzonem i z trójlistnie zakończonymi ramionami. Obok ramion krzyża, umieszczone zostały skróty IC XC oraz NIKA, co razem oznacza Chrystus Zwycięzca. Ponadto ściany zdobią ułożone w pasach, delikatne motywy roślinne. Polichromia w nawie wśród geometrycznych wzorów, ma umieszczone stylowe bukiety kwiatów i barokowe wazony z kwiatami.³

3.3 ROLNICTWO I GOSPODARKA

Rolnictwo jest wiodącą funkcją gminy, która wynika z uwarunkowań środowiska przyrodniczego. Stanowi podstawę utrzymania około 1550 mieszkańców gminy, czyli ok. 24%. Mieszkańcy Brunar utrzymują się z rolnictwa. Dodatkowym źródłem dochodu mieszkańców są emerytury, renty oraz zasiłki z Urzędu Pracy i Ośrodka Pomocy Społecznej.

³ Za A. Piecuch *W Dolinie Rzeki Białej*, Drukarnia Apla, 2010.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Ze względu na warunki klimatyczne właściwe dla obszarów górskich, oraz słabą jakość gleb (V i VI klasa), przeważają tutaj obszary łąk i pastwisk.

Dobrze rozwija się przedsiębiorczość. W kolejnych latach notuje się stały wzrost liczby przedsiębiorców, co świadczy o wzroście aktywności mieszkańców wsi.

Rozwija się także agroturystyka, która dysponuje dobrymi warunkami lokalowymi do przyjmowania gości na wypoczynek.

3.4 KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Tkwiący w mieszkańcach duży potencjał rozwojowy sprawia, że mieszkańcy są podstawowym zasobem miejscowości. Nakierowani są na rozwój społeczno - gospodarczy warunkujący jakość życia w tym środowisku. Grupa lokalnych liderów wykazuje się własną inicjatywą. Posiadana przez mieszkańców umiejętność integracji i silnego utożsamiania się z miejscowością, przyczynia się do rozwoju kulturalnego miejscowości. W Brunarach aktywnie działa Koło Gospodyń Wiejskich.

IV. MOCNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI

A) MOCNE STRONY

- walory turystyczne
- położenie przy granicy państwa
- bliskość uzdrowiska Wysowa-Zdrój, Nowego Sącza i Grybowa
- gospodarstwa agroturystyczne,
- możliwość rozwoju handlu i usług, w związku z coraz większym zainteresowaniem agroturystyką
- wielokulturowość i wielowyznaniowość
- tereny pod inwestycje
- bliska odległość do Słowacji

B) SŁABE STRONY

- brak infrastruktury drogowej, brak chodników
- częste wypadki drogowe
- brak infrastruktury rekreacyjnej
- wysokie bezrobocie
- brak miejsc pracy
- migracja wykształconej młodzieży w poszukiwaniu pracy
- brak planu zagospodarowania przestrzennego
- brak rynków zbytu na towary rolne
- brak przetwórstwa rolno- spożywczego,
- teren górzysty
- duże koszty związane z prowadzeniem działalności
- zbyt mała ilość osób przyjezdnych (mały ruch turystyczny)

V. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ją wyróżnia?	- wypadki na drodze - brak chodników - wysokie bezrobocie	Co ma ją wyróżniać?	- wybudowany chodnik w centrum miejscowości - rozwój produkcji i usług - rozwój turystyki
Jakie pełni funkcje?	- mieszkaniowe	Jakie ma pełnić funkcje?	- kulturalne - mieszkaniowe - sportowe - turystyczne
Kim są mieszkańcy?	- rolnicy - emeryci - renciści - bezrobotni - młodzież	Kim mają być mieszkańcy?	- zintegrowani mieszkańcy wsi - podnoszący kwalifikacje - zaangażowani w życie wsi - aktywna młodzież
Co daje utrzymanie?	- rolnictwo - praca w sferze produkcyjno-usługowej - emerytury - renty - pomoc społeczna - zasiłki dla bezrobotnych	Co ma dać utrzymanie?	- praca w sferze produkcyjno-usługowej we wsi i poza wsią - rolnictwo ekologiczne - działalność gospodarcza - turystyka - agroturystyka
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	- Rada Sołecka	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	- stowarzyszenia kulturalne i turystyczne - Grupa Odnowy Wsi
W jaki sposób rozwiązują problemy?	- sporadyczne zebrania wiejskie - indywidualne interwencje u władz gminy	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	- okresowe spotkania i zebrania wiejskie - spotkania z władzami gminy - współpraca z sąsiednimi miejscowościami - zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami
Jak wygląda nasza wieś?	- wieś o rozproszonej zabudowie	Jak ma wyglądać nasza wieś?	- estetycznie - zagospodarowane posesje - segregacja odpadów i utrzymanie czystości wsi - gospodarstwa agroturystyczne

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

			- remont budynków - założenie chodników - założenie skwerów zieleni
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	- czyste środowisko - brak zanieczyszczeń - liczne tereny zielone	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	- czyste i przyjazne środowisko dla ludzi i przyrody - wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych i turystycznych
Jakie jest rolnictwo?	- nie doinwestowane	Jakie ma być rolnictwo?	- innowacyjne - ekologiczne - agroturystyka
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	- ?	Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	- świetlica wiejska zaspokajająca kulturalne i społeczne potrzeby mieszkańców wsi - ścieżki rowerowe - plac zabaw - ścieżki spacerowe i przyrodnicze - udział w rozgrywkach sportowych

Zestawienie szans i zagrożeń dla rozwoju sołectwa.

Lp.	Czynnik	Szanse	Zagrożenia
1	Położenie geograficzne	- korzystne położenie pod względem krajobrazowym (zalew , las, szlaki turystyczne) - sąsiedztwo ze Słowacją (możliwość kontaktów)	- duża odległość do większych aglomeracji
2	Koniunktura gospodarcza – rolnictwo	- dobre warunki dla rozwoju przetwórstwa płodów rolnych (łatwość w pozyskaniu surowca) - powstanie rolniczych grup producenckich - kursy dokształcające, możliwość przekwalifikowania	- brak odbiorców wytworzonego produktu (ubożające społeczeństwo lokalne) - napływ tanich produktów z zewnątrz - regres w gospodarce rolnej, - brak zainteresowania terenem przedsiębiorców i inwestorów, którzy chcieli by zainwestować swój kapitał

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

3	Atrakcyjność inwestycyjna	- czyste, nieskażone środowisko, możliwość wykorzystania ciekawego krajobrazu, wód, lasów dla rozwoju inwestycji o charakterze turystyczno - wypoczynkowym	- brak ożywienia gospodarki - zbyt małe rozpropagowanie atrakcyjności okolicy - brak dostatecznej promocji
4	Środowisko naturalne	- nieskażone środowisko - dużo zieleni - brak przemysłu, który wpływałby niekorzystnie na otoczenie - dbałość mieszkańców o obejścia, - możliwość skorzystanie ze środków pomocowych na inwestycje związane z ochroną środowiska, - korzystne warunki dla uprawiania turystyki pieszej, rowerowej itp.	- brak kanalizacji we wsi, nieszczelne zbiorniki nieczystości powodują zanieczyszczanie wód gruntowych i rowów melioracyjnych
5	Procesy demograficzne	- wzrost liczby ludzi wykształconych, - możliwość realizacji, budownictwa mieszkaniowego i co za tym idzie wzrost liczby mieszkańców	- migracja ludzi wykwalifikowanych i przedsiębiorczych do większych skupisk miejskich - wzrost bezrobocia powodujący wzrost patologii w społeczności
6	Środki finansowe	- możliwość korzystania ze środków UE - program Odnowy Wsi - priorytet w pozyskiwaniu środków dla wsi	- zmniejszenie środków, dotacji dla sołectw z gminy, - brak inwestorów

VI. PROGRAM ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

1. Budowa chodnika w Brunarach – 2014
2. Wyznaczenie nowych i modernizacja istniejących szlaków turystycznych 2013-2018

MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków 2013-2018

ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PROMOCJA MIEJSCOWOŚCI

1. Promocja szlaków turystycznych 2013-2018
2. Imprezy kulturalne i sportowe 2013-2022

VII. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ

7.1. BUDOWA CHODNIKA W BRUNARACH

UZASADNIENIE

Plan Odnowy Miejscowości Brunary zakłada realizację działań ze sfer życia: rekreacyjno – sportowego i kulturalnego oraz infrastruktury drogowej i komunalnej. W celu zapewnienia realizacji planowanych działań niezbędna jest budowa chodnika w Brunarach.

Dzięki remontowi chodników mieszkańcy wsi będą mieli ułatwiony dostęp do sklepów, przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum, kościoła, placu zabaw dla dzieci, świetlicy wiejskiej. Ma również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi. Wybudowany chodnik w centrum miejscowości będzie wizytówką wsi.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Uzasadniając powyższe przedsięwzięcie należy zauważyć, że budowa chodników w centrum Brunar, choć nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych, wpływa na każdą dziedzinę życia. Jest katalizatorem przemian społecznych. Realizacja projektu będzie miała bezpośrednie przełożenie na inne dziedziny życia mieszkańców wsi. Projekt będzie realizowany w miejscu o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz budowę chodników. Na tej trasie spotykają się codziennie wszyscy mieszkańcy wsi. Jest to trasa, którą każdy codziennie dochodzi do sklepu po zakupy, odprowadzając dzieci do szkoły czy przedszkola, chodzi do kościoła. Jest to miejsce strategiczne dla Brunar. Przede wszystkim projekt wzmocni poczucie więzi mieszkańców wsi. Na tej trasie zdarzyło się wiele wypadków drogowych, w tym także śmiertelnych więc budowa chodnika przyczyni się także do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Ważnym elementem jest też to, że projekt „Budowa chodnika w Brunarach” spełnia wymogi i wpisuje się w Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 Oś 3 *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej*, działanie *Odnowa i rozwój wsi* oraz dokumentami strategicznymi gminy i województwa a także Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich objętych działaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”.

Ponadto projekt ten znacząco wpływa na rozwój jednej z polityk horyzontalnych Unii Europejskiej w kwestii zapewnienia mieszkańcom obszarów wiejskich swobodnego dostępu do obiektów i infrastruktury publicznej [realizacja polityki równych szans].

Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013 wskazuje na działania jakie należy podjąć w ciągu najbliższych lat, które mogą uzyskać wsparcie ze środków unijnych. Jednym z celów w/w dokumentu jest „Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich”. Wsparcie w ramach tego celu działania mające na celu

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

wyrównywanie szans rozwojowych na obszarach wiejskich będą się koncentrowały na wsparciu rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej, tworzeniu warunków do rozwoju przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy poza rolnictwem, ochronie środowiska, edukacji młodego pokolenia, kształceniu ustawicznym, stworzeniu warunków lepszej dostępności do podstawowych usług.

Projekt wpisuje się w Narodowy Plan Zdrowia na lata 2007-2015, którego nadrzędnym, długofalowym celem strategicznym jest poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności. Ma on zostać osiągnięty między innymi dzięki kształtowaniu prozdrowotnego stylu życia oraz tworzeniu środowiska życia, pracy i nauki sprzyjającego zdrowiu. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Uście Gorlickie wpłynie na wypełnienie celu nadrzędnego poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

a) Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych na rzecz zdrowia społeczeństwa - gmina jako wspólnota mieszkańców jest w stanie lepiej identyfikować lokalne problemy mieszkańców z uwagi na ich małą liczbę, posiada znajomość lokalnej specyfiki zarówno ekonomicznej, społecznej jak i kulturowej.

b) Zwiększenie aktywności fizycznej ludności – aktywność i sprawność fizyczna łączy w sobie aspekty zdrowotne, zmiany stylu życia, prewencji patologii społecznych, wartości etycznych takich jak „Fair play”, przestrzeganie reguł działania zespołowego i pozytywnych wzorców osobowych. Jest też elementem wielu celów zdrowotnych dotyczących stylu życia, takich jak eliminowanie narkomanii, alkoholizmu, przeciwdziałanie otyłości a także przygotowanie szczególnie w aspekcie zmian demograficznych do aktywnego i długiego życia zawodowego.

Realizacja działania „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich.

Celem działania jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Przewidziane do realizacji w miejscowości Brunary działania pozostają w pełnej zbieżności i wpisują się w kryteria programowe Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Koszty przewidziane do poniesienia w ramach przedmiotowego projektu klasyfikują się w:

- Kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę parkingów, chodników lub oświetlenia ulicznego,

Także zakładane przez PROW cele w pełni pokrywają się z planowanymi efektami realizacji przedmiotowej inwestycji:

- podniesienie standardu życia i pracy na wsi
- podniesienie atrakcyjności turystycznej
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej [realizacja projektu przyczyni się do promocji miejscowości i zainteresowania potencjalnych przedsiębiorców]
- zaspokojenie potrzeb społecznych i sportowych [integracja mieszkańców]
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego [imprezy lokalne wpływające na rozwój tożsamości społeczności wiejskiej]

Projekt jest spójny ze Strategią Województwa Małopolskiego:

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Wizją Strategii jest Małopolska – regionem szans, wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie.

Pole A Konkurencyjność gospodarcza

Obszar I Społeczeństwo wiedzy i aktywności – cel pośredni lepiej wykształceni, twórczy i przedsiębiorczy mieszkańcy.

Obszar II Gospodarka regionalnej szansy – cel pośredni: konkurencyjna i twórcza, wykorzystująca innowacje i nowoczesne technologie gospodarka. W kierunkach polityki tego celu wyróżnia się :

- zrównoważone rolnictwo, w tym rolnictwo ekologiczne,
- przyciąganie bezpośrednich inwestycji do regionu,
- rozwój przemysłów czasu wolnego

Pole B Rozwój społeczny i jakość życia

Obszar V Spójność wewnątrzregionalna – cel pośredni: spójny wewnętrznie, zapewniający równe szanse i możliwości rozwoju region. Cel ten będzie realizowany poprzez następujące kierunki polityki:

- poprawę kondycji rodziny małopolskiej,
- wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej,
- rozwój sieci ośrodków usług publicznych.

Obszar VII Dziedzictwo i przestrzeń regionalna – cel pośredni – wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej.

Realizowane kierunki polityki to :

- ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego

Wysoka jakość środowiska kulturowego Małopolski winna stanowić – podobnie jak wysoka jakość środowiska przyrodniczego – przewagę

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

konkurencyjności regionu, zarówno w sferze przemysłów czasu wolnego, jak i w sferze codziennych warunków życia mieszkańców. Łączenie aktywnej ochrony oraz wzbudzanie zainteresowania, nie tylko ciekawymi obiektami, ale także historią i kulturą regionu oraz najbliższej okolicy, jest konieczne dla osiągnięcia zmiany w stanie dbałości o zasoby regionalnego dziedzictwa.

Wpisuje się także w Strategię Gminy Uście Gorlickie; cel strategiczny 2 poprawa jakości życia mieszkańców, cel główny 2.3 infrastruktura publiczna.

Wpisuje się także w Lokalną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich objętych działaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Beskid Gorlicki”-Koszyk beskidzki.

OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA

Priorytetem projektu polegającego na budowie chodnika w miejscowości Brunary jest podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich a głównie zwiększenie ich bezpieczeństwa.

W związku z powyższym władze wsi, mając pełne poparcie we władzach gminnych, za cel postawiły sobie zapewnienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury komunalnej. Realizacja projektu będącego przedmiotem niniejszego Planu ma zagwarantować urzeczywistnienie tak postawionego celu. Dzięki remontowi obwodnicy, chodników mieszkańcy wsi będą mieli ułatwiony dostęp do sklepów, przedszkola, szkoły podstawowej, kościoła, placu zabaw dla dzieci, świetlicy wiejskiej. Ma również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi. Wybudowany chodnik w centrum miejscowości będzie wizytówką wsi. Podejmowane inicjatywy przyczynią się do integracji lokalnej ludności.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Planowane są następujące prace:

Odcinek od kościoła do szkoły w km 5+252,77 do 5+564,02 m. Brunary

Roboty przygotowawcze
Roboty ziemne
Odwodnienie
Podbudowy
Nawierzchnie
Elementy ulic
Zjazdy przez chodnik
Zjazdy przed i za chodnikiem

Odcinek od szkoły w km 5+564,02 do 5+710,47 w m. Brunary

Roboty przygotowawcze
Roboty ziemne
Odwodnienie
Podbudowy
Nawierzchnie
Elementy ulic
Zjazdy przez chodnik
Zjazdy przed i za chodnikiem

KOSZTORYS

Ogólny koszt inwestycji to kwota 457.064,31 zł brutto. Inwestycja będzie realizowana w 2014 roku.

Planowane jest złożenie projektu o dofinansowanie do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Planowana kwota wnioskowana to 272.048,00 zł.

HARMONOGRAM

Rozpoczęcie prac kwiecień 2014

Zakończenie prac październik 2014

7.2 WYZNACZENIE NOWYCH I MODERNIZACJA ISTNIEJĄCYCH SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH

Priorytetem projektu polegającego na wyznaczeniu i modernizacji szlaków turystycznych jest zwiększenie dostępu mieszkańców gminy do infrastruktury turystycznej. Planowana inwestycja polega na wyznaczeniu i modernizacji istniejących szlaków rowerowych w Brunarach.

CEL

Zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury turystycznej poprzez wyznaczenie i modernizację szlaków turystycznych.

PRZEZNACZENIE

Infrastruktura turystyczna w Brunarach będzie służyć mieszkańcom gminy Uście Gorlickie oraz turystom.

KOSZTORYS

Łączny koszt inwestycji to ok. 100.000,00 zł. Planowane dofinansowanie 70% z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

HARMONOGRAM

Rozpoczęcie prac 2014

Zakończenie prac 2018

7.3 BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Priorytetem projektu polegającego na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków jest zwiększenie dostępu mieszkańców infrastruktury komunalnej.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BRUNARY

Projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich.

CEL

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w Brunarach.

PRZEZNACZENIE

Sieć kanalizacyjna i wodociągowa będzie służyć mieszkańcom Brunar.

KOSZTORYS

Łączny koszt inwestycji to ok. 1.000.000,00 zł. Planowane dofinansowanie 75 % z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

HARMONOGRAM

Rozpoczęcie prac 2014

Zakończenie prac 2018

7.4 PROMOCJA SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH

Priorytetem projektu polegającego na promocji szlaków turystycznych jest zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich. Planowane działania polegają na oznakowaniu i promocji szlaków turystycznych.

CEL

Zwiększenie dostępu mieszkańców do edukacji i kultury fizycznej poprzez oznakowanie i promocję szlaków turystycznych.

PRZEZNACZENIE

Infrastruktura szlaków turystycznych będzie służyć mieszkańcom gminy Uście Gorlickie oraz turystom.

KOSZTORYS

Łączny koszt inwestycji to ok. 50.000,00 zł. Planowane dofinansowanie 85 % z Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2014-2020.

HARMONOGRAM

Rozpoczęcie prac 2013

Zakończenie prac 2018

7.5 IMPREZY KULTURALNE I SPORTOWE

Priorytetem projektu polegającego na organizacji imprez sportowych i kulturalnych jest zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich.

CEL

Zwiększenie dostępu mieszkańców do kultury i sportu poprzez organizację imprez kulturalnych i sportowych.

PRZEZNACZENIE

Imprezy kulturalne i sportowe będą służyć mieszkańcom gminy Uście Gorlickie oraz turystom.

KOSZTORYS

Łączny koszt inwestycji to ok. 100.000,00 zł. Planowane dofinansowanie 85 % z Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2014-2020.

HARMONOGRAM

Rozpoczęcie prac 2013

Zakończenie prac 2022

8 CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZAPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW

W miejscowości Brunary znajduje się jeden obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców:

- Centrum miejscowości, na obszarze której planowana jest budowa chodnika. Jest to miejsce, gdzie spotykają się wszyscy mieszkańcy wsi. Ułatwia ono dostęp do sklepów, przedszkola, szkoły podstawowej, gimnazjum, kościoła, placu zabaw dla dzieci, świetlicy wiejskiej, oraz do infrastruktury sportowej – boiska portowego. Znajduje się w centrum wsi i powinno być jej wizytówką. Miejsce to gromadzi mieszkańców bez względu na ich wiek – dzieci, młodzież, dorosłych i ludzi w starszym wieku. Jest to miejsce strategiczne dla Brunar. Przede wszystkim projekt wzmocni poczucie więzi mieszkańców wsi. Na tej trasie zdarzyło się wiele wypadków drogowych, w tym także śmiertelnych więc budowa chodnika przyczyni się także do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Opracowanie: Elżbieta Wansacz